

**Pozdravni nagovor državnega svetnika Tomaža Horvata na posvetu z
naslovom "Tretji pas na slovenskih avtocestah - nujnost takojšnje
izgradnje ali dolgoročni projekt"**

(Državni svet, 15. 11. 2017)

Spoštovane udeleženke in udeleženci današnjega posveta, cenjeni (so)predsedujoči posvetu državni svetnik dr. Zoran Božič, visoki predstavniki institucij države, državni svetniki in poslanci, sodelujoči referenti, predstavniki politične, strokovne in civilne javnosti, medijev, gospe in gospodje,

dovolite mi, da pozdravim posvet v imenu Državnega sveta Republike Slovenije, drugega doma našega parlamenta!

Današnji posvet je po eni strani rezultat že večkrat izraženih pobud Državnega sveta podanih na Ministrstvo za infrastrukturo in Vlado za izgradnjo tretjega pasu na izredno obremenjenem avtocestnem odseku Vrhnika - Razdrto. Po drugi strani pa gre dejansko za enega ključnih infrastrukturnih vprašanj, ki zahteva bistveno širšo refleksijo potrebe po širitvi vozniških pasov na vseh obremenjenih delih avtocestnih odsekov po Sloveniji. Ob tem je treba poudariti, da ta problematika ni aktualna le pri nas, temveč se z njo sooča tudi veliko drugih evropskih držav.

Pri nas je problem zagotovo še posebej pereč, saj je preozko avtocestno vozišče eden pomembnih razlogov za zastoje. Zlasti v času turistične sezone se na avtocestnem križu ponavljajo neljubi prizori: več kilometrski zastoji in jezni vozniki.

Ko se na najbolj obremenjenih avtocestnih odsekih pripeti že manjša prometna nesreča, so zastoji prav tako neizogibni. Takšno stanje je moteče za udeležence v prometu, posredno pa hromi tudi naš gospodarski razvoj. Zato je več kot upravičen razmislek o stanju na cestah, o vlaganjih v našo infrastrukturo, ne le cestno tudi železniško. Zavedati se moramo, da so hitre in varne transportne povezave ključne za uspešnost vsakega gospodarstva.

V tem kontekstu gre tudi nedavna pobuda Državnega sveta po načrtovanju izgradnje tretjega voznega pasu na prometno zelo obremenjenem avtocestnem odseku Vrhnika - Razdrto in njegovi izgradnji najkasneje do leta 2025 kot kratkoročni ukrep. Kot srednjeročni ukrep je Državni svet s sklepom z dne 13. septembra 2017 predlagal Vladi tudi pričetek načrtovanja izgradnje tretjega voznega pasu v smeri vzhod - zahod, to je na evropski prometni povezavi Barcelona - Kijev. Za dolgotrajno rešitev slovenskih tranzitnih tokov pa bi se začela načrtovati in postopoma umeščati v relief hitra tovorna in potniško železniška povezava na odseku Nova Gorica - Ptuj. Ta bi sledila trasi nekdanje rimske ceste Aquileja - Petovio. Na ta način bi lahko preusmerili tudi večji delež potnikov in tovora s cest na železnice, kar bi bil prav tako dolgoročni projekt, usklajen s smernicami trajnostnega in ekološkega razvoja. V tem kontekstu je pomemben tudi nadaljnji razvoj javnega potniškega prometa.

Strinjamo se lahko, da je slaba in zaostala infrastruktura velika strateška omejitev naše države. Pohvalimo se sicer lahko z ugodno geografsko pozicijo, ki pa jo uničujemo s tem, da imamo dvopasovne avtoceste, ki ne dosegajo modernih standardov, močno nas pesti zaostala železniška infrastruktura. Ideje o možnosti širitve avtocest, predvsem primorske in štajerske, ostajajo aktualne in pričakovanja so velika.

Kot zagotavljajo pristojni naj bi v roku petih letih na nekaj najbolj obremenjenih prometnih odsekih v Sloveniji - to sta avtocestna odcepa med razcepom Kozarje in Brezovico ter med Krtino in Domžalami, - vendarle dobili tretji vozni pas. Pripravljajo se tudi projekti za širitev tistih vozlišč, kjer vozniki tudi ob normalnih voznih razmerah v kolonah obtičijo največkrat in čakajo najdlje. Zaskrbljujoč je podatek, da na odcepu Brdo–Kozarje vozniki v kolonah stojijo več kot 150 ur na leto.

Vendar pa obstaja tudi določen zadržek pri pričakovanju, da bi tretji vozni pas lahko povsem in v celoti končal zastoje na avtocestah. Analize kažejo, da je preozko vozišče le eden od vzrokov za zastoje ter da je pomemben vzrok nesrečam, in posledično zastojem, prekratka varnostna razdalja, vse to pa je

povezano z neprimerno hitrostjo. Poleg tega k daljšanju kolon prispeva tudi prav vsaka obnova, ki jih na naših cestah ni malo.

Spoštovani,

današnji posvet je na nek način zamišljen kot reakcija na dosedanjo neodločnost pristojnih vladnih inštitucij na že večkrat zastavljena vprašanja in pobude Državnega sveta o upravičenosti izgradnje tretjega pasu na naših avtocestah. S posvetom želimo spodbuditi politično in strokovno javnost, da bi o tretjem avtocestnem pasu razmišljala bolj poglobljeno in predvsem čim prej pristopila k realizaciji teh pobud. Dodaten pritisk vsekakor predstavljajo tudi javnomnenjske raziskave, ki kažejo, da kar 92 odstotkov ljudi meni, da bi morala naša država za ceste na vseh ravneh nameniti bistveno več denarja.

Zagotovo pa je veliko več pozornosti treba posvetiti tudi kultiviranju voziške kulture. Vse to bi morala biti naša prioriteta in bi moralo soditi v kontekst izpostavljenih nacionalnih interesov.

Vsem skupaj se zahvaljujem za pozornost in vam želim uspešno strokovno druženje.

Hvala.